

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt. o. ó.
Félévre 6 " " "
Évnyegyedre 3 " " "
Egy órára 1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. a minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
" Haasensteint és Vogelmérnél (Neuer Markt 11 szám.)

Pestben: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilttéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“

1869-iki folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " "

Évnyegyedre 3 " " "

Egy órára 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, június 15. 1869.

(B) A tegnapi országos ülésben egyéb tárgyak közt napirenden volt az ujonczállításhoz szóló miniszteri törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Emlékezni fognak a lapok t. olvasói arra, hogy az általános vita alkalmával a balközép a jobboldallal szavazott a szélsőbal ellen; de bizonyosan nem futotta el figyelmüket az sem, hogy Jókai már akkor magyarázgatta, mikép a két pártárványat közt nincs elvi különbség, s Tisza Kálmán már akkor jelezte: hogy ha a tárgyalás alatti törvényjavaslat részletei nem kedve szerint fognak formulázni, a harmadik felolvasásnál elfogadása ellen fog szavazni.

Meg is történt újból a két pártárványat közt fusio, miután a többség nem volt hajlandó az ujonczok megajánlása alkalmával a közös védelem körüli elveket újabb vita tárgyává tenni, s per incidens az 1867-iki kiegyezésdel meg nem egyeztethető elveket léptetni életbe.

A balközép és szélsőbal egy collectiv notával tudatta a két párt közt solidaritást, mely nem volt egyéb, mint egy két pártárványat több tagjai által aláírt s e tárgyban egyéni szavazatot sürgető okmány,

Ma már el van döntve a kérdéses törvényjavaslat sorsa, miután azt a ház többsége elfogadta.

A tegnapi ülésben Tisza Kálmán egy határozati javaslatot tett le a ház asztalára, a miniszterelnöknek az ő törvénymagyarázati interpellációjára adott feleletére vonatkozólag. Indítványa indokolásában elismeri ugyan, hogy a miniszterelnök felelete nagyrésztben kielégítő volt, azonban mégis szükségesnek tartja a miniszteri hatalom terjesztése ellen fellépni.

Nézetem szerint maga a javaslat oly kérdéseket is ölel fel, melyek csak t. cikk hozatala után elintézhetők.

Azonban az is meglehet, hogy az egész határozati javaslat csak azért tételt, hogy az illető képviselő megmutassa, miszerint a házszabályokkal megegyező modorban is képes a folgot felfrissíteni. Ez esetben azonban ezt tenni felesleges fáradság volt, mert ily példák bőviben vagyunk.

Az osztályok az igazságügyminiszter által beadott törvényjavaslatok tárgyalásával vannak elfoglalva, s ha lassan is, de haladnak, s pár nap alatt bevégezik tanácskozásait.

Ma a belügyminiszter egy pár interpellatoria felett, s azok közt a Kap Gusztáv szebeni képviselő interpellációjára is a Királyföld ideiglenes szervezése tárgyában. Szükséges lenne talán a miniszter feleletét szóról szóra közölni az erdélyi olvasó közönséggel, s éppen azért most e tárgyról nem is írok. *)

A megyei és a törvénykezési reform.

(S.) Mi a gyöngédség?

Gyöngédség például idegesek jelenlétében papirt nem recsegtetni, selyem kelmével nem játszani; gyöngédség koldus gyerek előtt vajas kenyeret nem enni; gyöngédség a nő előtt férje kalandjairól hallgatni stb. stb.

De legmagasabb foka a gyöngédségnek ez idő szerint az: ha valaki a sérelmi politika begyepesedett utain andalgó ősi táblabíró előtt nem beszél a megyei minden hatóság korlátozásáról!

*) Közöljük és tárgyalni fogjuk.

Szerk.

Ezek előtt az országban többnyire a baloldalon lakó, akadémikus interpellációkkal s magvatlan, kongó fraziszokkal elégedő buskomor hazafiak előtt oly nebántság az a hirhetté vált megyei omnipotentia, melyhez nyulni határos a honárulással; a mi egyéb-iránt nem csoda, hisz ez az utolsó védvonal, mely mögé délibábos hazafi aspiratioikat elsáncolták.

Ha az ilyen megyei politikus kedvenc tárgya: a, szerinte az országos kormányval koordinált megyei hatalomnak az eddigi alakban további föntartása mellett emel szót, nem mulasztja el mindannyiszor elmondani: hogy a megyék az alkotmányos élet iskolái, s mindennekfelett az alkotmány védbástyái voltak minden időben.

Hazánk jogtörténelme azonban gyakorlatilag ellenkezőt bizonyít, s hosszú sorát jegyezte fel azon meglett tényeknek, melyek ama megszokott szólás-formát pusztá frázissá devalválják.

Tagadhatlan ugyan, hogy a megyéknek abban az időben, midőn Magyarország három külön részre volt szakítva, s három külön uralkodónak hódolt, általán az idegen nyelvű, ellenséges indultu és főrekevési kormányokkal szemben nagy érdemök volt az alkotmányosság és nemzeti érzület ápolása és fentartása körül; de kétségtelen az is: hogy, midőn a dolog kenyértörésre került, s a jus remonstrandi, a vis inertiae és a passivitásnak hathatós voltát gyakorlatilag kell vala bebizonyítania, bármely ellenszegülő megye megfékezésére egy királyi biztos s pár század katona untig elég volt.

A megyei intézmény valódi lényegét, azt a jogosult helyi önkormányzatot, mely a felelős országos kormányzattal s a népképviselői rendszerrel megfér, sőt a mely nélkül valóságos alkotmányos élet nem is képzelhető, senki sem becsüli nagyobbra, mint éppen mi, s azt, úgy hisszük, sem a kormány, sem a Deák-párt bántani bizonyára nem szándékszik; sőt, mint az igazságügyminiszter magát igen találon kifejezte: „a nemzet számára meg kívánja menteni.”

De el kell szoknunk végre valahára azon szempontból tekinteni a dolgokat, a melyből tekintettük — bár mint mondók nem nagy sikerrel — abban az időben, midőn idegen kormány intézkedett fölöttünk, s óvakodnunk kell ott keresni alkotmányunk garantiát, t. i. az illuzorius megyei hatóságban, a hol sajátuk egy sem létezett, s pedig keresni akkor is: midőn már saját hazai felelős kormányval s magunk által választott parlamenttel bírnak.

Feudalis institutiót, úgy, miként az a rendi alkotmány korában fenállott, parlament, democraticus államszerkezetbe beilleszteni merő képtelenség.

E szerint mi, kik a democratia tüzeben megtisztult s a parlamentarismus keretébe kellőképp beillesztett helyhatósági autonómia fenmaradását éppen a magyar parlamenti kormánytól féltettük legkevésbé, másfelől a régi tekintetes nemes vármegyei sallangjait és czafrangjait sem nem siratjuk, sem új életre föltámasztani nem óhajtjuk, korántsem ütköztünk meg az igazságügyminiszter azon szándékában, hogy az első folyamodásu bíróságokat a megyei rendezés kérdésétől függetlenül kívánja szervezni; észünkbe sem jutott volna ebben az — ismételjük valódi s e szerint kívánatos — megyei autonómia ellen irányzott államesinyt látni, sőt teljes lelkiünköl örvendettünk, látva: hogy igazságügyminiszterünk a kor színvonalán álló törvényjavaslattal lép a törvényhozás elé, s már most bizton remélhetjük, hogy igazságszolgáltatásunk más művelt európai államok mintájára mielőbb át fog alakítani.

De aggasztana, komolyan nyugtalanítna, ha az igazságügyminiszter — mint némely lapok nem tudjuk minő alappal emlegetik — a megyei autonómia kinövéseit bálványozó néhány táblabíró iránti engedékenységéből a bírói állomások betöltését illetőleg előterjesztési, azaz: candidálási joggal ruházná fel a helyhatóságokat.

Azonban mi e hirnek hitelt nem adunk, s föl sem tesszük, hogy az európai jogfoglalom színvonalán álló miniszter műve egyöntetűségét oly félrendszabálylyal

engedje megsonkittatni, mely a felett, hogy teljesen felesleges és értelem nélküli, első sorban a törvénykezés elválasztását a közigazgatástól, másodikban pedig a királyi kinevezést tenné illusoriussá.

Ki és mi az a candidáló vármegye?

Nemde a megyei bizottmány. És micsoda ez a bizottmány? Nemde közigazgatási közege. Ha tehát a megye, más szóval, a megyei bizottmány candidál, és így törvénykezési ügybe avatkozik, a törvénykezés nincs teljesen elválasztva a közigazgatástól.

Továbbá, vagy respectálni fogja a miniszter a bírák kinevezésénél a megyei candidatiót, vagy nem. Ha nem, akkor azzal fog vádoltatni, hogy a „közvéleményt“ ignoralja, s a mellőzés mindenestre sértő jellegűt öltend. Ha respectálja, akkor ismét in optima forma bennt vagyunk az ősi szabad választás hinárjában.

Csak maradjunk az előterjesztett törvényjavaslat eredeti szövege mellett, mely azt mondja: hogy a bírákat az igazságügyminiszter ellenjegyzése mellett a király nevezi ki. — és vigyük az egyszer elfogadott elvet szigorú következetességgel keresztül.

Még egy nyílt levél a „K. Közlöny“ t. szerkesztőjéhez.

Nem akarom bővebben taglálni Kilgour főmérnök urnak azon fölfogását, hogy a vasúti munkáltra, melyet országos törvény határoz el, és melynek miként kezelése egy egész országgrésre kibát, „éppen oly magán ügy, mint nekem az én ujságszerkesztésem“; azt ő intézheti úgy, a hogy akarja; ahoz senkinek semmi köze.

Legkevésbé akarom bővebben jellemezni azon hibetöleg tollhibából az utóiratba becsuszott állítást, mintha az én (május 31-én és június 15-én világot látott) „leveleimnek első gyümölcse lenne, hogy a vasúti munkások pünköszt vasárnapján verekedtek s megölték egy napszámot.”

Be tudnék én is tölteni akár 6 hasábot, de tudom t. szerkesztőtárs! mivel tartozom a közönség türelmének és ön szívességének, s lehető röviden csak a főtárgyra szoritkozom, és pedig mint-hogy a közelebbi napokban legalább 5-6 különböző oldalról figyelmeztettek jó barátim: vigyázzatok, mert a „K. Közlöny“ és „Erdélyi Gazda“ ellen a vasúti közleményekért sajtóper akarnak indítani! e feletti aggodalmamban mindentütt Kilgour főmérnök urnak saját szavait idézem:

„Azt is megemlítem, hogy eszembe sem jutott 1 frt 20 kr. napidijnál kevesebbet adni, mihelyt megtudám, hogy ügynököm ez árt már megérte“; ezt írja egy helyt Kilgour főmérnök úr. Emlekeztetni kívánom K. urat, hogy mikor május 29-én a Csikból kijött székelyek a Nagy J.-sal kötött szerződésre hivatkozva, 1 frt 20 kr. napidij megadatását kérték, ő szöszterint így kezdte feleletét: „Je ne cet homme; il n' a pas suiri mes ordres“ (megtagadom ezt az embert, mert nem követle utasításaimat), s mikor a székelyek nyilatkoztak, hogy ők a törvény előtt is követelik a szerződésben megszabott napidijt; megkérdezte K. úr tolmácsától, hogy holnap vasárnap léve, tart-e a törvény szerűlést, s a tolmács tagadó válaszára ezt mondá a székelyeknek: „nem adok többet 1 frtnál, ha nincsenek megelégedve, hétfőn reggel menjenek a törvényszékhez s követeljék a többit Nagy Jánoson“ stb.

Ezen legalább 1/2 óráig tartott vita és buzalkodás tehát K. úr saját nyilatkozata szerint nem volt komoly, hanem csak tréfa; ez a tréfa — nem vonom kétségbe — nagyon mulatságos lehetett nekünk, a kik csak hallgattuk, de nem hiszem, hogy azon 80-100 székely, kik másnap ezen tréfa miatt bazaindulak s elvesztegettek két hetet, szintoly mulatságosnak találták volna.

Ezt az eljárást, vagy hogy ismét a főmérnök úr szavai mellett maradjak, „kis fogást“ tartottam én nyilvános megrovásra méltónak, s a t. közönségre bizom, hogy ő velem együtt annak tartja-e vagy nem? . . .

Végre méltányosnak láttam volna, hogy miután ekkor csak egyik érdekelt fél szólott, hallgassuk ki a másik felet, a munkára kijött székelyeket is, kik netalán még itt a vasútnál dolgoznak, s azt szándékoztam indítványozni: szálljon ki a két szerkesztőségűl és a vasúti igazgatóságűl néhány egyén a székelyekhez, a hely színére, ott barátságosan, rövid uton megoldhatják a 3 hét óta sokképpen módosult mellékkérdéseket; ezéljok úgy is közös: a munkások elégedettsége s eként a vasút érdekeinek előmozdítása. Miután azonban

Kilgour főmérnök úr azt kérdezte: „mi jögon elegyedem én egy magán vállalat és az ő személyes ügyeibe?“ — ily indítványt tenni többé nem bártorkodom.

Kolozsvárt, június 18 kán, 1869.

Az „Erdélyi Gazda“ fel. szerkesztője.

Lapszemle.

Mióta a magyar belügyér a királyföld újra szervezésére vonatkozó id. szabályzatot kiadta, az ő szászok siralmas énekei oly annyira elszaporodtak, hogy ha a papirt, melyre e válogatott vádhangok lenyomattak, halomra raknók, egy második Retyezátot láthatnánk a follegek közé emelkedni.

Azt hisszük, hogy a „Királyföldön“ ma már nem találni olyan értelmes szász polgárt, ki bármily biztató beszédre elbiggye azt, hogy a régi, jó kiváltságok az egyenjogúság korában fenmaradassanak; kezdik ezt belátni a konokabb ő-szászok is, de zajt csinálnak azért, hogy nemzeti jogokat védő bajnokoknak láttassanak, s o mellett az illetékes körök figyelmét is magokra vonhassák; ez utóbbi manuevre célja az, hogy a köz aggodalom megnyugtására szükségesnek lássék a lármázók kielégítése, vagy is: a kecske legyen a káposztás kertészévé.

Ez a számítás azt bizonyítja, hogy mindenki szereti a parázst saját fazékához gyújtani; azt azonban alig tebetjük fel a királyföldi polgárokról, hogy a köztügyek körül kifejtendő nehéz munkát az okra bizzák, kik 1850 óta oly nagyon kifáradtak. Arról is meg vagyunk győződve, hogy kormányunk erőnye nem látand komoly akadályt a konokabb ő-szászok vérszámításában, hisz ezek saját édes énjükért jajveszékelnék.

De hát csodálkozhatik e valaki azon, ha a befolyás egyedúróságát eddig kezelők békétlenkednek? Ez, szerintünk nagyon természetes; sőt mi abban sem látnánk semmi különösöt, ha az új választásoknál sokan az ósdiak közt kénytelenek lennének köpenyegüket saját becses vállakon baza czipelni, mert hát: a szerencse kereké forgandó!

A mostani panaszokozás, vádalkodás még csak akkor hangzanék fel teljes karral; akkor fogaak harsogni a kiváltságok visszahívására megfutt kürtök; csakhogy miattok a szász városok meglevő bástyáiról sem hulland le a fületlen cserép, annál kevésbbé rendül meg a jogegyensúly talajára állítandó építmény falazata. Jericho sorsa nagyon régi dolog, akkor volt az, midőn még a számár álesontja is hatalmas támadó fegyver vala; ma, a vontosvü ágnyk korában, lejárt a nyilazók szerepe, s hiába mártják a veszzók hegyét a leg hatalmasabb mérégebe.

Azt szokták mondani, hogy: nem oly fekete az ördög, milyennek azt némelyek festgetik; bebizonyíták ezt a Pesten levő szász ajku képviselő is közelebbről, a midőn balra tántorodásukból csak hamar ismét a jobb utra tértek. Így vagyunk a királyföldi új szervezés ellen emelt vádakkal is.

A „Sieb. Blätt.“ (30-dik szám) magyarázza meg a rövidlátó ósdiaknak, hogy a kormány nem erősithette meg az egyetemi tervezetet, nem engedhette, hogy egy kiváltságolt testület állapítson meg oly elveket, a melyek elhatározása a parlamentre tartozik s csak ettől nyert szabadkezelével hártja el az önmagukat kiegészítő testületek képtelen szerkezetét. Emlekezteti a „Sieb. Blätt.“ az ő szászokat arra, hogy az egyetem amolyan fajta hatáskörét még Schmerling és Reichenstein sem ismerték el, holott akkor a szász határgrófsági növényzet virágozott. Ugyan az „ifju szászok“ e lapja megértetni igyekszik az „ő szászok“-kal azt, mi-ért nem bizta a belügyér a választási szabályzat elkészítését a fennálló communitásokra. Azt is sejteti a „Sieb. Blätt.“, hogy azért nem szeretik az ósdiak az új képviseléválasztást, mert hát az új id. szabályzat szerint a polgárok szabadon választják a képviselői tagokat és többé nem az öszszesogorodott clique helyezi bele pártoltjait; hogy e föltevés bir némi alappal, kitetszik abból is, hogy az ő szászok egy részének az lenne óhajtása, ne tegyék le a mostani beamtereket.

Azonban a szász reformpárt organuma, a „Sieb. Blätt.“ (36-dik szám) a küszöbön levő újra szervezésről irt cikkében többek közt így szól:

Az újraszervezés megkezdését a nép nagy többsége örömmel üdvözlendi. Ha azzal nem lehetne egyebet elni, mint a képviselölet szabad-elvű átalakítását s az önkiegszítés eltörlését, már ez is nagy fontosságu vívmány lenne; nagyideje ez árnyakat, az alkotmányos látszatot életerős alakkal helyettesíteni, és ki tagadhatná, hogy a reformált képviselölet már kezdeskednek

az egész községi alkotmány sikeres reformjairól.

A „Krons. Ztg.“ (88. szám) ugyan nem ért mindenben egyet az id. szabályzat pontozataival, de reméli, hogy a végrehajtásnál a tapintatos vezetést, s a népszerűség jözsége lehetővé teszi a hátrányok elkerülését; mindenesetre — úgy mond — a Királyföld azon előnyben részesülend, hogy ösdi kommunitásait valódi képviselőkkel látandja átalakítva. Beléteünkben fontos válpontra jutottunk — mondja a „Kr. Ztg.“ — „községeink polgársága oly jogainak élvezetében lép, melyektől századokon át elvala zárva.“ Rég óta vártak a szászok erre, valahára „a magyar kormány felismerte hivatását: eltakarítani a roskadozó épületet.“ Egy új élet hullámatába jutunk, haladjunk benne vidorán és bizalommal.

Mig azonban a szabadelvű szász lapok így nyilatkoznak az id. szabályzatról, az új szervezés küszöbén, a „Sieb. d. Wbltt.“ (23-dik szám) megelégedéssel jegyzi fel azt, hogy a segesvári kommunitás is csatlakozott a nagy-szebeni ösdi, agonizáló centum-testület tiltakozásához, sőt ily értekezésben felir a belügyminiszterhez is; többek közt így kiált fel: „Nagy Szeben és Brassó példájára most már Segesvár város kommunitása is szemébe nézett az új szabálypontoknak.“ A „Sieb. d. Wbltt.“ másokkal is el akarná hitetni azt, hogy e tiltakozásokat az említett városok teszik, holott azok polgárai mit sem tudnak az egész dolgról, hanem az önmagukat kiegészítő ösdi kommunitások öntik papírra tehetlen haragjuk érzületét: a rendi lokom mécsé pislog még amott — halványan s imádósi be-kötött szemmel hirdetik, hogy a joggyenlőség napfényét is helyettesíthetné — az árva eszük!

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jun. 14-én.

Deák F. a nőképző-egylet kérvényét nyújtja be egy női mintafőtanoda tárgyában, mely kérvény 2000 nő aláírásával van ellátva. (Derült és éljenzés.) A kérvényi bizottsághoz tétetik át.

Gorove miniszter az Egyesült-Dunaféjedelemségekkel és Szerbiával kötött postaszerveződéseket azok eredeti szövegével és fordításával, valamint egy általa a dolgot némileg földeríteni akaró jelentéssel nyújtja be és ezek tárgyalását kéri. — Egyszersmind beterjeszti azon törv. javaslatot is, mely által ezek becsikkelyeztetnek. Végül a mult országgyűlés által elfogadott több szerveződésekre vonatkozó törv. javaslatokat is bemutatja.

Tisza Kálmán, a miniszterelnök által hozzá intézett kérdésre a hozott határozat folytán nem felelhetvén, egy indítványt terjeszt be, mely a következők:

Utassassék oda a miniszterium 1-ör, hogy tartózkodjék a törvények végrehajtás, alkalmazás közbeni magyarázatától oly esetekben, melyekben nem ő az illetékes végrehajtó közeg és melyekre nézve ezenfelül létezik oly alkotmányos testület, mely az eltérő, vagy helytelen értelmezések fölött, végérvényesen határozni hivatva van;

2. hogy ne avatkozzék a törvények végrehajtására hivatott más közegek, vagy hatóságok jogkörébe;

3. hogy a ház elébe minél előbb törv. javaslatot terjeszzen a közigazgatási közegek és hatóságok felelőssége, és egy oly alkotmányos függet-

TÁRCZA.

A gyémántok hazája.

I. (Eur.) Vannak vidékek, hol az apály és dagály szabatoságával mozognak a turisták. Közélebről Burton F. Richard ismert egy földi édent a Londonban Tinsley testvérek kiadásában megjelent: „The Highland of the Brazils“ (A brazíliai felföld) című művében.

A bevezetés körül-belől így szól: „Tudják meg a turisták, hogy a brazíliai császárságban nem otthonos a sárga láz, hogy Európából tíz nap alatt lehet ez ország partjaira érkezni, hogy a hosszabb tengeri utazások közt ez a legkényelmesebb, legkellemebb, hogy a brazíliai felföld, melyet a tudatlanság mocsáros vidéknek hisz — nagyon is egészséges s épen betegek szokták azt fölkeresni, és végül, hogy egy rövid látogatás Barbacena-ban a Minas Geraes tartományban, hová a Don Pedro segundo pályán jutunk el, az utazókat az ország három legszebb vidékével ismerteti meg, ezek: a Beiramar vagyis a tengerpart, a Serra di Mar a festői partvidék, és a Campos, vagyis a brazíliai mezőség. A természet szépségét, nagyszerűségét sehol sem láthatjuk inkább kifejezve, még Észak-Amerika Niagarájánál sem találunk pompásabb vidékre, mint a milyen Paulo Affonso környéke: ez a vízesség királya és könnyebben eljutni hozzá, mint Angliából északi Skóciába.

E vaspályán haladva a napok mindannyi ünnepek a testre, a lélekre, ily éghajlat alatt, ily légtelen, ily napfény alatt, e mellett nem költünk többet, mint valamely felsapott fürdőben, melyet a demimonde és uszálya megméltelyez.

len bíróság szervezése tárgyában, mely az említett közegek és hatóságok, vagy az azok és a miniszterium közötti eltérő nézetek esetében, a törvényeknek miként értelmezése és alkalmazása iránt az egyes coeret esetekhez képest véglegesen határozon. (Helyeslés baloldalán.)

Borlea interpellál az „Albina“ és „Novi pozor“-tól megvont postaszolgálat tárgyában.

Andrássy Gyula gr. miniszterelnök Mileticsnek azon kérdésére, vajjon igaz e, hogy az osztrák-magyar monarchia Bosniát el akarja foglalni, szükségesnek tartja válaszolni, miután több oldalról is terjesztetve e hir. Az interpellálón azon kérdést teszi: van-e kormányzati tudomása, hogy a határvidékeken háborút jelentő előkészületek történnek? Erre nézve válaszolja legilletékesebb külfökből, hogy nem történt semmi káborura czélzó intézkedés. Nekünk Kelet irányában nincs más érdekünk, mint a jó viszonyt fenntartani kereskedelmi és nemzetgazdasági tekintetben. A másik kérdésre, van-e szándéka odahatni, hogy a be nem avatkozási elv Kelet irányában érvényesíttessék, kinyilatkoztatja, hogy a béke fenntartása és a be nem avatkozási elv irányadó a közös miniszteriumban, mely a magyar kormányval kölcsönös egyetértésben jár el. (Helyeslés.)

Tudomásul vétetik. Ezután a delegatio tagjaira adtak be a szavazatok. A szélsőbal tagjai mindnyájan kijelentették, hogy nem választanak. A balközép tagjai közül némelyek, mint Tisza, Ghyecz választottak, a nagyobb rész azonban szintén tartózkodott a választástól.

Befejezett szavazás után a kir. ügyek igazgatója által Miletics ellen kért vizsgálata vétetett tárgyalás alá.

Napirenden volt ezután az unjonzállításról szóló törvényjavaslat tárgyalása, melyben a többi közt egyik pont azon módosítással fogadtatott el, hogy az unjonzállítási határideje aug. 15-re tétetik.

A képviselőház ülése június 15-én.

Kihirdetik a delegatio tagjaira történt szavazás eredménye.

Legtöbb szavazatot kaptak, mint rendes tagok: Kautz Gyula, Bittó István, Bujanovics Sándor, Semsey Albert, Hertelendy Kálmán, Házmán Ferencz, Ivácskovicz György, Jankovics Antal, Zsedényi Ede, Bánó József, Kemény Gábor b., Ernusz Kelemen, Ordódy Pál, Kasztelyi János (beregi), Wahrmann Mór, Bethlen Farkas gr., Horváth János, Zichy Nándor gr., Ciotta János, Pulszky Ferencz, Vächter Frigyes, Tury Samu, Papp József, Zichy József gr. id., Éber Nándor, Rudnay István, Petrovay Ákos, Szögyényi László, Eszterházy Pál herczeg, Széll Kálmán, Sztányi Bernát, Ürményi Miksa, Vodjányer Albert b., Zichy Viktor gr., Strati-mirevics György, Dániel Márton.

Mint rendes tagok Horvátország részéről: Fodróczy Sándor, Jancsó István, Pejacevich László gr., Horváth Péter.

Mint pötagok: Klobusitzky Ágoston, Török Dániel, Urbanovszky Ernő, Kéthely József, Baresay Ákos, Nagy Samu, Bogdán Vincze, Szirmay Ferencz gr., Ányos István.

Mint pötagok Horvátország részéről: Hervoits István.

A választás eredménye tudomásul vétetik. Gonda László interpellálja az összes miniszteriumot:

Rio de Janeiroból Juiz de Foraba és innen Barbacena-ba végtelenül változatos és szépséggel elbájoló vidékeket át haladunk a csodálatos nagy „Campos“-ok felé, melyek hol termékenyek, hol kopárok, itt szirtekkel, amott virágokkal vannak behintve; a lég illatos, a kedélyt felvidítő éghajlat nem hagy kifáradni; itt a gyöngyöző európai, bár tropicus országban van, viszszanyeri teljes erejét, s annyira jól érzi magát, mint sehol és soha. A reggelek és estvék kifejezhetlen szépek, az éjszakák hűvesek, világosak, felvidítők, mint Arabia pusztaiban, csak a homok biányzik. E mezőségek (Campos) alakjukra és színezetükre nézve is nagyszerűen szépek. Végteleen rónaságot képeznek, mi azoknak a nagyszerűség jellegét kölcsönzi; órákig gyönyörködhünk e jelenségben, kivált ha magaslaton állunk s nézzük, hogyan emelkednek és vonulnak tova a láthatáron a nyugati fellegek, melyek folyvást jönnek mennek s mintegy mozgékonytágot kölcsönöznek a vidéknek.

Ha a Campos okat maga megett hagyta az utazó, s a művelt földre lép, barátságos kinézetű, vidor és jószívű nép által lakott városokra talál. Az erdei utak díszök, a levegőben száz meg száz madár röpköd, úgy csillognak, villognak, mint a drága-kövek; a fákon tömött csüngnek a szép gyümölcsök, s patakok, vizesékek kis tavak teszik ékezebbé a vidéket. E paradicsomon át útazott Burton Minas (—) Geraes-be, hogy az aranyosdát és a gyémánt bányákat megláthassa.

Brazília segélyforrásai kifogyhatlanok, de részint még nem ismerik azokat, vagy nem tudják kellően kiaknázni. Burton határozottan tagadja azon állítást, mintha Brazília nem volna töké befektetésre alkalmas ország, s páratlan részrehajlással, nem a benszülötteket, de az angolokat okozza a miatt, hogy hiányos tapasztalat nyújtotta

Ha várhatni e most legközelebb, vagy mikorra különösebben az iparszabadság rendezését, s a ház asztalára e czéliből letett számos kérvények elintézését. Közöltetni fog a miniszteriummal.

Hodossiu József interpellálja a belügyminisztert:

„való-e, hogy az „Associatiunea transilvana pentru literatura romana si cultura populara romana“ tudományos társulat által tiszteletbeli tagokul megválasztott romániai polgárokat meg nem erősítette, s ha való, miért nem? Közöltetni fog a belügyminiszterrel.

Wenkheim Béla b. belügyminiszter Kapp Gusztáv t. képvis. úr a királyföld ideiglenes szervezésére vonatkozó rendeletre nézve szintén néhány kérdést intézett hozzám; bátor leszek ezekre következőleg válaszolni:

Az első kérdés ekkép hangzik: „Minő akadályok léteztek, hogy a szász nemzeti egyetem által törvényes jogosultságánál fogva készített és jóváhagyás végett a t. miniszteriumhoz fölterjesztett szabály a királyföldi képviselőtestületek szervezése és választása felett a t. miniszter úr által meg nem erősített, vagy legalább módosítás végett vissza nem küldetett?“

Ezen kérdésre azt vagyok bátor kijelenteni, mikép a szász egyetemnek azon törvényes jogosultságát, én, részemről, el nem ismerhetem; mert itt közszéki, kerületi, hatósági rendezésről van szó, ez, ugy hiszem, az összes országot illeti. S így a törvényhozás elé tartozik.

Másodszor a szász egyetem két rendbeli tervezet terjesztett a kormányhoz a szász föld szervezésére nézve; egyet 1863 ban, melynek elfogadását annyira sürgette, és egyet 1868 ban tavaly, de, mely két tervezet egymástól különbözik. De mindamellét e fölterjesztett tervezeteket alapul vette a kormány és csak ott tett változtatásokat, a hol azokat megváltoztatni, czélszerűség tekintetéből, szükséges volt, és pedig két változtatást tett, egyet a censusra nézve, egyet a választás módjára nézve, t. i. a szász egyetem azt hozta javaslatba, hogy legyenek választók, kik faluban 6 frtot, mezővárosban 8, Szeben- és Brassóban 20, más városokban 10 frtot fizetnek törzsadó fejében. Ezt elfogadhatónak nem véltem, hanem czélszerűbbnek tartottam a kivitel könnyebbítése tekintetéből, miután sokféle census csak zavart idéz elő, hogy addig, mig a törvény másképen nem rendelkezik, képviselőválasztások alkalmával a már gyakorlatban lévő census állapotassék meg. (Helyeslés.)

A választási módokra nézve pedig, miután a szász egyetem a másodikfok, vagyis indirect választást hozta javaslatba, én czélszerűbbnek tartottam a direct választást alkalmaztatni. A szász egyetem, t. i. a széki és vidéki képviselőtestületek megválasztását a községi képviselőtestületek által, nem pedig direct választás útján javasolta megalakíttatni, ezt pedig annál kevésbé lehetett elfogadni, miután a kormány az ideiglenes szabályzás alkalmából a szász egyetemhez küldendő követekre nézve elfogadta az egyetem azon egyik javaslatát, hogy azon követek a kerületi képviselőtestületek által választassanak. Ha tehát elfogadtatott volna a másik indirect választás is, akkor a szász egyetemre küldendő képviselők három fokú választás alá estek volna, mi elfogadható egyáltalában nem volt. Ennélfogva eltérés a szász propositiótól csak két pontban történt, t. i. a census és a direct választásra nézve, melyet a kormány megállapított, és

adatokra építettek. Piaczi Lászlóknak nevezi azon eljárást, melyet Braziliában társulatokat alakító angolok követtek: hamis adatokat közöltek, a távolságot egy negyedére hazudták le, a nehézségeket elhallgatták és nem létező segélyforrásokról fecsegték. Ezek az emberek azt ígérték, hogy a részvényesek érdekeit fogják előmozdítani és csak saját hasznukra gondoltak. Sokszor valóóságos rendszeres rablást tettek; máskor tele marokkal szórta ki a pénzt, mintha az mag lett volna, szászoros gyümölcsöt termelő. Ezen alapul a Brazília ellen láplált gyanakodás, holott a hibáért másokat illet a felelősség.

Angolunk (Burton) megtekinté Morre Velhó bányáját, mely a legdúsabbak közé tartozik. „Ha — úgy mond — egyenesen maga elébe nézett az ember, hosszú vonalokban látszott elhúzódni a sötétség eme palotája. Felettünk egy légkör nélküli ég látszott függeni. A falak vagy sötétek voltak mint a sir, vagy csillogtak a nedvességtől, itt-ott kidomborodások, szakadások tűntek fel. Lámpáink daczára — így szól Burton — éreztük a sötétség ömlenlyát, s a távolságokat csakis az egyes csillagoknak feltűnő gyertyák szerint számítottuk.

Dante poklának hasonmását mutatá a leomlással fenyegető két szirtfal közt tátongó mélység. E sötét ürben minden megváltozott látszott, még az emberi szó is másként hangzott. A mellékfolyásokból áthangzó kalapácsütések sértőleg hatottak a hallidegekre, az érces szirt kongásával ütenyárhuzamban hallzott a bányászok vad dala. A különböző viszbang-zavar közül fel lehetne ismerni a víz zuhogását, az összetört érczkövek döbörgését. Az ürben félméletlen árnyakat és koboldokat lehetett látni, a mint ide s tova vonultak.

Itt sötét alakok csüngtek lánczokon, s való-

mely a hazai törvények és törvényes gyakorlattal is leginkább összefér. (Helyeslés jobbról.)

A második kérdés, melyet a képvis. úr hozzá intézni méltóztatott ekkép hangzik:

„Mily körülmények indították a t. belügyminisztert arra, hogy az illetők kihallgatását mellőzve, az érintett ideiglenes szabályzat kibocsátjani méltóztatott, mely szabályzat az egyetemi szabálynak legényegesebb pontjaitól annyira eltér, a tisztviselők új választását bizonyára nem a hivataloskodás előnyére oly módon elrendeli és a választási jogot a legkorlátlanabb kormányi kijelölési jog által oly szűk határra szabja?“

Erre azt vagyok bátor válaszolni, hogy az 1868. 43. t. cz. 10. § a azt rendeli, hogy a királyföld szervezésére nézve az illetők meghallgatásával mentől előbb törv. javaslat terjesztessék elé, addig is ideiglenes szabályokat adjon ki a kormány. Ennélfogva az illetők meghallgatása inkább a törv. javaslat készítésére, mint az ideiglenes szabályok kiadására vonatkozik.

Azonban mindamellét igyekeztem, mielőtt az ideiglenes szabályzatot kibocsátottam, a királyföld viszonyairól magamnak tájékozást szerezni.

Alapul elfogadtam a szász universitás tervezetét, kikértem a szász földön lakók véleményét. Hogy azokat nem kérdeztem meg, a kik a most elavult rendszer barátai, az igen természetes, mert ezektől a kellő felvilágosítást nem kaphattam volna, hanem kikértem azoknak véleményét, a kik a mostani kor szellemét és kívánalmait felfogják, és a képviselői rendszeren alapuló választást, bona fide elfogadják. (Helyeslés.) A mi pedig azt illeti, hogy a hivatalnokok újabb választását rendeltem el, az az 1848. 23. és 24. t. cz. útmutatása szerint történt. Ugyanis ezen törvény, a midőn a képvis. testület újabb megválasztását meghagyja, egyúttal a tisztviselők megválasztását is elrendeli. Kérdezem tehát, összeférhető-e? egy önmagát kiegészítő képviselőtestületből választott tisztviselő, miután ott jelenleg a magasabb hivatalokra csak a senatorok választhatók, senatorokká pedig, csak a képviselőtestület tagjai választhatók, mondom, mikép férhet meg egy ily tisztviselő oly képviselőtestülettel, mely az ottani lakosok által szabadon, a képviselői rendszer alapján választott.

A mi pedig a candidatura jogát illeti, ezt nem a kormány hozta be, hanem ez gyökerezik a regulamentum punctumokon alapuló százados szokáson, melyet a kormány a szász egyetem javaslata szerint elfogadott. E részben pedig a kormány nem akart ideiglenes változtatást tenni, hanem fennhagyta ezt azon időre, a midőn az végleges törvény által fog rendeztetni.

Az utolsó kérdése képviselő úrnak az, hogy „Szemben a közvélemény nyilatkozatával és a már szönyegen lévő igazságszolgáltatás reformjával szándékozik-e t. belügyminiszter úr azon ideiglenes szabályzatát épségben megtartani és minden részeiben végre is bajtani?“

Erre nézve válaszom igen egyszerű. — A kormány nem is tehetett egyebet, miután ez már 1868. 43. t. czikk 10 dik szakasza elrendeli. De kívánatos is, hogy a királyföld azon régi bureaucraticus rendszerből kibontakozzék, hogy valahára, az ottani lakosok közvéleményét meg lehessen tudni; mert csak így lehetséges az, hogy oly képviselőtestületek jöjjenek létre, a melyeket méltán lehetne tekinteni a jogosult többség kifolyásának és képviselőtének. Ennyiből áll válaszom azon kérdésekre nézve, melyeket a képviselő úr a múlt héten a házban félelmetes helyzetben dolgoztak; amott, masok mint valami macskák agraáltak egyik helyről a másikra, locsüngő köteleken mászkáltak, avagy oly magas állásokon dolgoztak, hogy csak rájuk felnézni is szédülést okozott.

A munkások rabzolják, a mi a bányászoknak nagy hátrányára válik, a vasárnap övék, hat napot a föld alatt dolgoznak. Reggel szemlélt tartanak felettük, s azután templomba vezetik őket. Innen kijöve (vasárnaponként) a szorgalmasak házaik körül s kerteikben munkálkodnak: tiltotnak, vetnek, disznókat, majorságaik után látanak, vagy vizet, fát, fűvet hordanak, s ez utóbbiakat el is adják. A restek afrikai szokás szerint ülnek meg a vasárnapot; kifejtik a napra, pipáznak s pálinkát iddogálnak. A néger nők szeretik a czifrázkodást, ha valamelyik fiatalabb tarka ruhát ölthet magára s egy kiáltó színű schawlt kerithet vállaira, boldognak érzi magát és közirigység tárgya a többiek előtt.

A bányatelepek fővárosa Sabara, egy svájci vidékhez hasonló helyen fekvő érdekes város. A folyó jobb oldalát mossa, partjain magasán fekszenek a házsorok, a számos templomok és tornyok a lakosok gazdságáról és jámborságáról tanuskodnak. A vidék növényzete dús és változatos, az őserdőbeliek és az élődiék végtelen sora vegyül a tropicus növényzet illatos serge közé, a mely a színvegytet pompás palástjával vonja be a vidéket.

Sabarából külsőz utazást tett Burton: a még alig ismert Francisco folyóra szállott, nélkülözéseknek, fáradságnak, sőt ismeretlen veszélyeknek tevén ki magát, melyekért csakis a természet szépségeiben keresetett kárpótlást.

ve, a melyeket Kapp G. képvis. úr az általam kibocsátott ideiglenes szabályzatra nézve hoztam intézett. (Élénk helyeslés.)

Végül az ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslat megszavazására került a sor. A végbement név szerinti szavazás eredménye: az elfogadás mellett tehát „igen“-nel szavazott 220; — ellene, tehát „nem“-mel 117; — távol volt 84 képviselő, eink nem szavazott.

Kérdések,

melyeket a szeszdó megvitátása végett a m. kir. pénzügyminiszter által összehívott szakbizottmány (enquéte) egyes szakférfiakhoz, testületekhez és egyletekhez intézendőknek határozott.

A. Általános kérdések.

1. Minő nemzetgazdasági s az ország viszonyából eredő alapelvek azok, melyek a szeszfőzőknek alapul szolgálhatnak azon követelésekre, melyeket a szeszdó törvény irányában támasztani jogosultak?

2. A szeszdó általános rendszere általában minő befolyással volt a magyar szeszfőztásra.

3. A szeszfőztésnek minő helyzete van a magyar korona alá tartozó országokban az ugyanazon szabad belkellendőségi piacvezetési bíróságról örökös tartományok szeszfőztéséhez képest?

4. Európa különböző államaiban s az észak-amerikai Egyesült Államokban, a szeszfőztés és szeszdó visszatérítés iránt érvényes szeszdótörvényeknek minő hatása van Magyarországra?

5. Mely külföldi országok versenyeznek Magyarországgal, jelenleg vagy maradandólag a szeszfőztés nézve és melyik piacokon?

6. Ezen verseny időleges-e vagy maradandó, és káros hatással van-e a magyarországi szeszfőztásra?

7. Ha igen — szállítási, közlekedési, vám- és kereskedelmi viszonyainkat, valamint consulsági képviseltesük módját illetőleg vannak-e segédlemre vezetők rendszerabályok, és melyek azok?

8. Miféle könnyítések kívánatosak a szeszkivitel előmozdítása tekintetében külföldre, a határvámvonalon keresztül? s az édesített szeszfőztés kivételénél a szeszláng tartalomtól járó adó visszatérítése minő szabályok mellett volna ajánlható?

9. A szeszfőztés szabályozására Magyarországon minden részében minő befolyással volt a pesti árucarnak (Waaren-Börse), és mi kívánni való van az árjegyzetekre (Preisnotirung) és kereskedelmi érték állapításokra (Handels-Umsatz) vonatkozólag?

10. Minő mérvben szaporodtak a legközelebb lefolyt három év alatt, termelési képességük mennyiségét illetőleg, azon szeszfőztő gyárak, melyek vásárolt nyers szeszfőztésével (Spiritus-Rectification) foglalkoznak, és kielégítik-e a magyar szeszfőztési szükségletet?

11. Benn az országban az ecetgyártásra és műszaki célokra fordítandó szeszfőztési adó visszatérítésére nézve a szeszfőztésnek (Denaturation) s ez iránti ellenőrzésnek minő módja volna keresztülvihető?

12. A legutóbbi tíz év alatt (1860. év január 1-től kezdve) az ön vidékén mi volt évi átlagos ára, bécsi mázsáukint, a kukoricának, a rozsnek, árpanak, burgonyának, cukorrépának és cukortüledéknek?

13. Az 1868. XVI. törvényzikk elklömlőtvén a szeszfőztéket nagyobbszerűekre, melyek legalább is 30 akó vagy ennél több összes erjűrtartam mellett dolgoznak, és kisebbszerűekre, melyek 30 akón alóli összes erjűrtartamot használnak, az adóztatásnak ezzel kapcsolatban mostani módja, a mennyiben a nagyobbszerűek adójukat megváltás útján, a kisebbszerűek pedig kiegyezkedés vagy árszabás szerint fizethetik, mennyiben mutatkozik célirányosnak? s ha nem célirányos ezen felosztás az erjűrtartam nagysága szerint, minő beosztási mód lenne e mostani helyett alkalmazandó?

14. Vagy pedig a létező viszonyokon alapul-e a szeszfőztésnek más beosztása, nevezetesen „mezőgazdaságiakra“ és „üzletszerűekre“? s ha igen, miféle szabatos meghatározandó viszonyok és feltételek adnák meg a szeszfőztésnek azon jellegét, hogy az

- mezőgazdasági, vagy
- üzletszerű?

15. A jelenleg fennálló adó általánosítás melyik szeszfőztésre nézve kedvezőbb, a mezőgazdaságiakra vagy az üzletszerűekre nézve?

16. Az üzletszerű szeszfőztékek irányában a szeszdó törvény kedvezésére jogosultak-e a mezőgazdasági szeszfőztédek? s ha igen,

- miben állana ezen kedvezés az üzletszerű szeszfőztékek jogos igényeinek sérelme nélkül?
- ezen kedvezés a mezőgazdasági szeszfőztédek bizonyos üzleti terjedelméhez volna-e kapcsolandó?

c) és kivétel esetében a szeszdó teljes visszatérítésére vonatkozó nemzetgazdasági igények, ezen két rendbeli szeszfőztédek egymás közötti s a kincstár érdekeivel miképpen lennének kiegyenlíthetők?

17. Miképpen kellene ellenőrizni, hogy a mezőgazdasági szeszfőztédek jellegüket meg ne változtassák?

18. Az adó általánosítási rendszer inkább megfelel-e a szeszfőztékek igényeinek, mint a csefrezdó vagy szeszmérőgép alkalmazása mellett a termelvényadó?

- a) a nyers anyag neve és minősége szerint;
- abhoz képest a mint a szeszfőztédek inkább mezőgazdasági vagy inkább üzletszerű?
- a szeszfőztés terjedelméhez képest;
- a belművelés módjára nézve;
- a szeszfőztédek helyi s éghajlati viszonyaihoz képest és
- végre az olcsó, de a mellett mégis biztos ellenőrzést, valamint a lehetőleg szabad üzletmozgást illetőleg?

19. Ha nem felel meg, minő más szeszdórendszer felelne meg leginkább a magyar korona alatti országok érdekeinek?

20. A szeszdót nem lehetne-e úgy kivetni, hogy azt nem mint eddig, a termelők fizették a szeszfőztésért, hanem az a valóságos fogyasztástól mint italdó szeszfőztékek?

21. A szeszdó jelenlegi kivétési módjának a 20. pont szerinti italdóvá leendő átváltoztatásából minő befolyást lehetne várni a 3—8. pontokban felemlített viszonyokra nézve?

22. A szeszdó fizetés és szeszdó hitelezés iránt minő könnyítések kívánatosak mind a nagyobbszerű, mind a kisebbszerű szeszfőztédek részéről?

23. Az ellenőrzés mostani módja megfelel-e azon kelléknek, hogy a szeszdó-törvény minden irányban pontosan végrehajtható, s a rendtartó szeszfőztédek a rendmentartók ellen védve legyen?

(Folytatjuk.)

Napi hírek.

— Vasutunk építése annyira halad, hogy körülbelül két hónap múlva már fel lehet állítani mellette a távirat oszlopait; e távirat pedig nagyon régen várja városunk, s ha a Bach és Schermerling elve az volt, hogy egyes távirat összeköttetés Nagy Várád és Kolozsvár közt ne létesüljön, most annál nagyobb reménytel nézünk eléje, midőn többi közt az itt lévő szerkesztőségeken sem fog aztán megtörténni az a boszantó comicum, hogy a 24 órával előbb feladott táviratgyörgy egyszerre hozzák a már kinyomott lappal. Felkérjük rá az illető miniszterium s különösen a távirat osztály főnökének egész figyelmét és buzgalomát, annyival is inkább, mert, mint városunk fia legjobban tudja, mekkora szüksége van Kolozsvárnak az egyes távirat összeköttetésre. Mint hítelek forrásból értesülünk, a távirat oszlopok szállítását már át is vette egy vállalkozó, s így a vasút mentén mielőbb hozzá lehetne fogni az oszlopok felállításához; a nehezebb munka miatt később elkészülő alagútaknál stb. A kipótlás így majd könnyebben megeshet.

— A marosvásárhelyi bírói államvizsgálati bizottmányhoz a m. kir. vallás- és közoktatási miniszter, előkkel: Kabós László, m. vasárhelyi kir. ítélőtábla bíró; vizsgáló bizottosokká pedig: Bárdossy György, Binder Mihály, Gyarmathy Sámuel, ugyanazon kir. ítélőtábla bíróit, továbbá Dozsa Miklós, Vályi Gábor református jogtanárokat és Székely József ottani híres ügyvédet nevezte ki.

— A magyar seregekből ez évi október hóig a hadügyminiszter áthelyezési rendelete szerint következők fognak visszajönni: a 2-dik számú (erdélyi) Sándor császár ezred Olmützbe; Aradra; a 23-dik számú Eszékbe; a 38-ik számú Königrätzbe; N.-Szebenbe; a 62-dik számú Triesztbe; Brassóba; a 65. sz. Lembergbe; Kassára, a 68. sz. Ebersdorfból Kolozsvárra.

— A belügyminiszteriumhoz Brennerberg Mór tiszt. titkár, valóságos miniszteri titkárrá nevezetett ki.

— A delegációk összejutása, Andrassy gróf indítványára, 8 nappal tovább halasztották.

— Nős kanonokok. A „Gazeta Transylvaniei“-nek egyik „Oltmelléki“ munkatársa nagyban sürgeti, azon szokás eltörlését, mely a nős görög katolikus papokat a káptalanokból eddigien kizárta. A „Gazeta“ a balásfalvi káptalanok ügyében lévő kanonoki állomásaira nős papok kinevezését óhajtja.

— A „házi-zenei“ május havi és ez idénynek utolsó előtti előadását, vasárnap f. hó 20-án délután 5 órakor tartja meg.

— Előpatakon a nyári idényre a fürdőhelyi m. kir. távirat állomás f. évi június 10-én nyitott meg, korlátozott napi szolgálattal.

— Unitárius isteni tisztelet Pesten. — A múlt szombaton röviden említett unitárius isteni tiszteletet következőleg írja le egyik pesti lap: Az 1848 ki törvények az unitáriusoknak is megadták a vallási jogegyenlőséget, de a 48 ki mozgalmakra következett gyászévek ezt is irott malasztá tévek. Ennek fogva fővárosunkban csak most vasárnap tartottak először unitárius isteni tiszteletet, midőn a Budapestre mindig nagyobb számmal költözött s itt lakó unitáriusok (közülük egy pár főúr, miniszteri tisztviselő, sat.) e végre meghívták a kolozsvári unitárius lelkészt: Ferencz Józsefet, ki igen jeles férfi és hitésnök. Az isteni tiszteletet a reform. iskola diszternében tartá, mely bár elég nagy, felét sem volt képes befogadni a közönségnek, mely e ritka alkalomra gyűlt össze. Látni lehetett mindenféle hitfelekezeti hallgatót, kik egyforma érdeklődéssel hallgattak a jeles hitésnök beszédét, melyben a hit valódisága a felvilágosodás bölcsességével párosult. Legelőször is ez alkalommal, mint a korszellem baladását tüntet föl, s kifejezte örömet, hogy egykori kolozsvári híveivel itt, az ország fővárosában találkozik egy unitárius isteni tisztelet. Előadta, hogy mi az, a miben a keresztényen hitfelekezetek valamennyien egyeznek, mely egyezések fővonása az, hogy mindnyájunknak a Krisztus példáját kell követnünk. Megragadólóg írta le az isteni ember földi

pályáját a keresztfaig, melyen az emberiségért áldozta föl magát. Aztan említé, hogy a legtöbb vallásos fejtegetések az Isten lenyével foglalkoznak, melyet ő (a hitésnök) megközelíteni sem mer, midőn az Isten meg is jelenék előtte, egyik kezében az igazságot, másiban az igazság utáni törekvést nyujtva: ő ez utóbbit választaná, s kifejezte azt is, hogy nem hitvallást kell az emberek-től kívánni, hanem a vallásos hitet. Ez emelkedett, eszmedus, hitzagdag beszéd mindenre mely bevonást tett. Torók Pal és Ballagi Mór, többekkel együtt melegen ölelték meg a jeles hitésnököt, midőn az isteni tiszteletnek vége lön. Este bankettet is tartottak tiszteletére a „Frohner szállodában“, poharat emelve e fölött lelképásztorért, Erdélyért, mely a hitésbadságunk példányhazája volt mindig; valamint kifejezték azt is, vajna a fővárosban egy unitárius hitközösség létesülne, annyival inkább, mert már mintegy 70 megtelepedett unitárius számít Pest, — ezen különben törekeshnek is.

— Az a híres párisi időjós, ki annak idejében azt is megjósolta volt, hogy nyáron meleg lesz, s ősszel a hőség engedni fog, az idei nyárra szörnyűséges sok menykőhullást jövendöl. Miután a közelebbi éghabóru alkalmával is egy pár menykő hullott — szerencsére minden kár nélkül — városunk területére, s már május havában egész sorozatát olvastuk a villámütéseknek, ismerjük el ez egyszer az igazságra boltoit oraculumnak, s hogy ez elismerés egészen karba ne vesszen, valljuk be, hogy nem ártana, ha városunk minden tanyája villámfogóval volna ellátva, mert ha tagadhatatlanul nagyon szép dolog is az ég akarataiban megnyugva, de ha az ég tüze egy város felett telése szerint gazdálkodhatik, az már olyan valami, a min a mai világban másutt segíti szoktak.

— 1870-ben a keresk. miniszterium országos kiállítás fog rendezni, melynek előmunkálataira a szükséges pénzüszveget e napokban utalványozta; ennek folytán még e hét végén megkezdí tanácskozásait az ez ügyben kiküldendő enquéte-bizottmány.

— Csengery Antal Nagy Kanizsán Horn Ede ellenében képviselővé választották.

— A „M. U.“-ban olvassuk: — „A 48-as párt elhatározta, hogy az ország polgáraihoz felhívást fog intézni az iránt, miszerint kérvényeket intézzenek az országgyűléshez a végett, hogy a bíróság szervezési törvényjavaslatokat el ne fogadjon. — Valjón miért?”

— Példátlan részvétlenség mutatkozott Pesten a kath. autonómia választások körül, hála a hírből választási szabályzatoknak. Azt olvassuk, hogy első nap (belváros) 31, második nap (Lipótváros) 32, harmadik nap (Rákos) 33, a Ferencvárosban 60 választó választott. Így Pest összes lakossága talán kiállít 200 kath. választót.

— Egy kinaszony a budai várban vi-gyázatlanságból lenyelt egy varróűt, mely azonban a nyakán szerencsésen kifuródott.

KÜLFÖLD.

Páris, jun. 12. Tegnap este jelentékeny tömegek gyűltek össze a Boulevard des Italiens, Montmartre, Bonne Nouvelle, Place de la Bourse s az ezek közelében levő utcákban. 10 óra felé Versaillesből vértések és másféle lovasok érkeztek s a csoportosulók szétkergették. Fél tizenkettőkor nyugalom uralkodott, a közlekedés visszaállított s a csapatok 1 óra tájban lakanyájába vonultak. A lakosság szelleme kitűnő, a kivonult lovaságok gyakori üdvözléssel fogadták, s a polgárok kezébezt nyujtották a rendőröknek. Később 12 század lovaság vonult végig a belső és külső boulevardokon, de sehol sem talált ellenállásra. A Bastille negyed és a Temple külváros teljesen nyugodtan maradtak.

A „Journal des Debats“ ekként ír a jun. 11-én Párisban történt zavargásokról: „A Bastille-téren és a szomszéd utcákban már 4 órakor nagyobb csoportok alakultak. A boltok bezártak, s a városi rendőrség több haszaltan kísérletet tett a közlekedés helyreállítására. A faubourg Saint Antoine utcától a boulevardok legszélső végéig s a Belleville, la Villette és Menilmontant városnegyedek központjait az egész lakosság talpon volt, minden házkapu alatt apró csoportok állottak, kik az elmenőknek tudakozdók: mi történik a külső boulevardokon, hol a tolongás és izgatottság főfokra hágott. Hat óra tájban a párisi gárda zászlóalj elhagyta szállásait a dobszó mellett a kijelölt pontokra indultak, kilencz órakor hosszú vonalban fejlődött ki a fegyveres erő, mely egy részről a Menilmontant boulevard hosszában la Villette és Belleville-ig, másrésztől a Belleville magaslatokig nyult. A Belleville boulevardon fiatal emberek a legvélkezebb kihágásokra engedték magukat rágatadni. Három rossz hírben álló ház teljesen elpusztították, egy boráros bódéja feltörték és kirabolattak.

A „Presse“ jelenté, hogy a belügyminiszter f. hó 11-én reggel a császárhoz hivatott. A múlt éjzajoz jelenetét élénk és alaposan indokolt mozgalmak idézték elő a magas kormánykörökben. Beszéli, hogy a hadügyminiszter, továbbá az első hadtest és a császári testőrség főparancsnokai éjfélok a tuleriákban megjelentek. A lakanyájában a csapatok alkonyattól fogva tetőtől talpig felkészülve várták a jelt az indulásra. A császár hadsegédjei és szolgálattelvő tisztjei gyakori kirándulásokat tettek a zavargások színterére. Este a belügyi s igazságügyi miniszterek s a rendőrök személyesen hozták át a Páris különböző pontjairól beérkezett jelentéseket a tuleriákba.

A francia választási mozgalom Angliában is nagy figyelmet gerjesztett. „Nem lehet tagadni“ — ugymond a „Times“ — „hogy itt két igen nevezetes ünemény tört föl, t. i. az ellenzéki jelöltekre esett szavazatok nagy száma, s az ugyevetett „kiengesztelhetlenek“ sikere. A kormány ugyan folyvást erős többséggel bír; azonban a császár nem fogja magát ámitani Franciaország hangulata iránt; habár talán azt képzelné is, hogy hajthatlan szilárdaság által megtarthatja az uralmat. Más-

részről az, hogy forradalmárok választottak meg, még épen nem annak a jele, hogy a rájok szavazott összes választók velük egyenlő nézetben volnaok, s közülök sokan mindjárt megelégednének, midőnt azt látják, hogy a kormány nem akar többé játszani az ellenzékkel. Ezért nem is kell még kétségbeesni a parlamenti kormányzat behozatala iránt; mivel még eddig semmi oly baj sem állott be, melyen bölcs és szabadelvű politika által segíni ne lehetné, — kivált mivel Párisban a mérsékelték ismét fölülkerekedtek.

Irlandban szaporodnak a protestáns párt tüntetései az ir állam egyház megszüntetése ellen. Újabbban ismét Killymau-, Derry- és Belfastban tartattak tömeges gyűlések, melyekben igen élénken tiltakoztak a bill ellen. A killymani gyűlésben egy anglicán lelkész Gladstone-t a kivégzett főtű Barrellel hasonlítá össze, ki csak egy fogházat rüpi-tett lélege, míg Gladstone összeesküdt társaival s a tisztés protestáns egyházi szerkezetet ügyekszik szétrombolni.

Bukarest, jun. 15. A kormány a kamrában 15 millió frank kölcsönre vonatkozó előterjesztvény adatott be.

Sanyl, a cserkeszek egykori vezére, mekkai zarándok útjában Konstantinápolyba érkezett és látogatást tett a nagyvezírnél.

Legújabb.

Flórencz, jun. 16. Rómából e hó 15-ről azt írják, hogy Párisból igen fontos sürgönyök érkeztek Rómába, melyek következtében Berardi bíbornok, rendkívüli küldetésben, holtap Párisba utazik. — A pápát a nehézkorság lepte meg, mely baj azonban jó befolyású volt. — A pápa által hirdett egyetemes zsinat ellen több hatalmasság részéről ellenékek mutatkozik, mi a Vaticában aggodalmat kelt. — Néhány lengyelnek Rómából való eltávolítását inkább állami tekinteteknek, semmint diplomatiái okoknak tulajdonítják.

Brüssel, jun. 16. A fenakadás a vasúti ügyi kérdésben jelentéktelen. Vandersweep haladéktalanul visszatartik Párisba. A tárgyalások befejezését még a jelen hó lefolyása elő- várják.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

ÉSZREVÉTFEL

a tanfelügyelők kérdésében a „K. Közöny“ 67. és 68-ik számaiban megjelent czáfolatokra.

Mindenekelőtt megjegyzendő, hogy az első cikk, mely e lapok rendszer rovataiban jelent meg, s az ellenzéki lapok azon állításait czáfolja, melyekben azok Boér Károly urat, mint államférfiut, tudományos és hivatalos névről ismeretlen egyént írják le; s ezek ellenében hazafias multját s hasznos működéseit festik, ugyszólvá, életrajzot adnak, mint ismertető s a közvéleményt tájékozó cikket helyen valóban tartom, habár az elvek et, melyekből az ellenzéki lapok indultak ki, mellőzi és azoknak íróit sértett önérdéktől vezérleteknek itéli. Ezen cikket, megvalom, propter certum quoniam felelet nélkül hagytam volna.

De a Többen aláírással megjelent vála az, melyet e lapok érdemes szerkesztője is — talán megemlékezve széleskörű és mivel olvasó közönségéről — mely revemmel 12 év alatt, egész a közönségi törvény létrejöttéig oly gyakran találkoztam, mint személyeskedő s az irodalom hangján alóljáró cikket csak is a pénzés nyílt térben **) közölhetett, felelősséget olvasói előtt nem vállalhatván. Ezen nyílttéri megtámadás feleletre kényszerít, nem a becsmérélek és gyanúsításokért, melyek felett elnézek; de azon hamis világi-tásért, melybe cikketem helyezi.

Azt az indiscretiót nem is említem, hogy Zömlénnel — gyes, — da — s több pesti lapokban megjelent más cikkek íróit ugyanazonosítja, mert azok elveit magam is osztom s közlekedésem azonban a dolgot tiszta világításba állítani.

Zömlén s a nevezett jegyek alatt megjelent cikkek m. Boér Károly urnak, mint állitattik, sem jellemét, sem hazafias érzületét, sem polgári becsületét nem érintették; sőt, mint becsületes, munkás és tevékeny férfiut említték, ki gazdaságát s mások ügyeit is, ha azokra megbízatik, kitűnőleg kezeli. Az, hogy a választásoknál a kortesekek vezényelte s nagy erélyt fejtett ki, s főleg Tiszta László ellen demonstratiót rendezett, nem gondolom, hogy sértés legyen, s hogy ezt oka legyen restelleni, hiszen érté maga a nyílttéri cikkt is, mint gyakorlati és szervező képességet dícséretül említi.

Azon cikkek íróinak nem magán érdek, nem sértett büszs, de a nevelés szent ügye fektét zivükön; következőleg: a tanfelügyelői állomásokon országosan ismert, szakértő s tudományos férfiakat óhajtottak volna szemlélni.

Kikelték a felajánló főispánok ellen, kik ezen fontos s a nemzet jövőjére mélyen ható ügyet politikai pártkérdéssé sülyesztették. Állíták:

a) a közoktatás terén az országban nincs pártkülönbség. Ezt mindenki egyformán sürgette és e tárgyban a közgyűlésben legkisebb ellenékek sem képződött. Innen kifolyólag

b) a tanfelügyelői fontos állomásokra minden pártszínezet nélkül csak is az egész hazában ismert írókat, tanárokat, vagy tudósokat, szakértő notabilitásokat kell vala kinevezni, sikert csak is ekkor lehetett volna aratni. Végre

c) a migos uraknak meg kellett volna elégedniük a politikai hivatalokkal, mikre képességgel bírnak, s azon egyetlen ügy tért, mely a népoktatás ügyére vonatkozik, át kell vala engedniük a tudományos foglalkozás miatt anyagilag meg nem gyarapodhatott tudósoknak, hogy ezek lelkük világot a nép sötét lelkébe lö-

*) Az e rovatban megjelent cikkekért csak a saját-hatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

**) Mi a többek „Válasz“-át a „Közönség köréből“ című semleges rovatunk alatt közzétük, az e rovatban megjelent cikkekért soha és senkitől sem követelünk díjt, ebben különbözik ez a nyílt tértől. A szerk.

velhessék s önfeláldozásuk fejében a kormánytól némi megtiszteltetésben és jutalomban részesüljenek. Ezen elvek Zömlén és a nevezett jegyek alatt irt cikkekben el voltak mondva és ezen elvek alapján bíráltattam meg a kinevezett tanfelügyelőket. Ezeket pedig az e lapokban megjelent czáfoló cikkek merőben kihagyták. Félre akarták vezetni a közvéleményt, mintha csak a Boér Károly személye ellen keltem volna ki a moru irigységéből, s nem elvek alapján láttam a kinevezéseket.

Bizonyosan legkisebb észrevételeim sem lesznek, ha m. Pál Sándor és Boér Károly urakat, a közmunka- és kereskedelmi miniszteriumnál főnököknek, vagy a királyi curiánál bíráknak nevezik ki, sőt lelkemből örvendettem volna előmentükön; de bocsássanak meg a tisztelt urak, a nevelés terén, melyre nem készülték, látni nem óhajtottam. Ezért hibáztattam a felajánló főispánokat és rőt-tam meg a kormányt.

A nyiltéri czáfolat azon állítását illetőleg, kik ismerik Boér Károlyt s olvasták a nevezett cikkeket, megvetéssel fordulnak el azok iról. Sajnáljuk ha igaz; de azért, hogy valakinek tetszését bírjuk, elveinket meg nem tagadhátjuk. Megértem, hogy nézetem nyilt bevallásáért legjobban embereim is elhídegték tőlem; de mi lenne az igazságból, ha a világ csak kedveses emberekből állana? Nem hiszem, hogy a "Töb-bek" Boert inkább szeretnék és becsülnék mint én, de mert oly állomást foglalt el, mely, nézetem szerint, a tudomány embereit illette volna, roszságot kimondani nem kételkedtem. Neheztelése fáj; de nem tehetek róla. Annyit mégis használhat az ügynek, hogy elvállalt hivatalukért komolyan fogja tanulmányozni; s tettekben czáfolja meg a felhozott ellenvetéseket. Óhajtom, hogy így legyen!

Mi főispán Torma Károly ö mlgát illeti: bizelgek magamnak, hogy első ifjúságától fogva

főismervény szellemi emelkedettségét, az irodalom terén minden alkalmat felhasználtam nevét feltűnővé és népszerűvé tenni. Jelen eljárását azonban, mint elveimmel ellenkezőt nyilvánosan megtróni legkisebb sem haboztam. Amicus Plato, amicus Aristoteles, sed maxima amica veritas. Ha Szabó Károly, Sári László, Mihályi Károly s ezekhez hasonlóak lesznek tanfelügyelők, tapsoltam volna a főispánok és a kormány eljárásának, mint megdicsértem Gáspár Jánosért. Nem mellőztetésemért tehát, de a tudomány embereinek mellőztetéseért, s hol országos párt nincs, a pártpolitikáért, s a század democraticus szelleme ellenében, a századot visszavivő aristocraticus elkülönzésért, s az Erdélyben ismét feléledt családi politikáért szólaltam fel s mondtam ki kárhözátómat. Ha végre nem tudja czáfoló úr, melyik párthoz tartozom, mert kortes nem voltam, utalom ezerszre menő irodalmi műveimre s multam történetére, melyet mindenki igen jól ismer. Zömlén.

Gabona ár Kolozsvárt jun. 17-én 1869. (Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 3 frt 4 kr. Eleggúza 2 frt 10 kr. Rozs 1 frt 80 kr. Árpa 1 frt 30 kr. Zab 1 frt 30 kr. Törökbuza 1 frt 30 kr. Pityóka — frt 80 kr. Marhabús fontja belvárosban 20, külvárosban 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Junius 18-án: 5% Metaliques 100 frt 62.40. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.50. Kamat 62.40. 1860. Kölcsön 104.70. Bankrészevény 746. Hitelintézeti részvény 200 frt 309.50. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 124.30. Ezüst 121.75. Cs. királyi arany 5.87 1/10. Erdélyi földteh. kötv. jun. 17-n 76.—.

Szám 119. 1869.

(295)

(3-3)

b. f.

Hirdetmény.

Alóírt megyei egyes mint vizsgálóbírószág részéről ezennel közhírré tétetik: hogy folyó évi május hó 24-én, Szarakszónál egy ösmeretlen hulla fogatott ki a Marosból, mely egy férfiú-é volt, — 67 hüvelyk magoss — termete és életkora a rothadás mián megem esmerhető, ugy haja, szakállja és bajusza, színe is kivételien; homlokán egy hihetőleg fejse, vagy tompa sulyos eszközzel tett — fel-tétlen halalos, és az agyvelőt elzúzó seb találtatott, — baloldalán a szív táján két oldalasolta eltörve, minden ültözötől tökéletesen megfosztva, lábái és kezeiről a bőr lehámolva, s orra czimpája eltörzítva találtatott elannyira, hogy annak alakját valamint szeméinek színét kivenni nem lehetett. Egyedüli ösmertető jele volt, — hogy a felső négy metsző foga már életében hiányzott.

Mi is a netalán életben lévő örökösök, vagy hátra maradt özvegy tudomásul vétele és maguknak kihalgatás végett ezen vizsgáló bíróságnál jelentkezésök tekintetéből, közhírré tétetik.

Gyulafehérvárt, június 11-én, 1869.

A megyei egyes mint vizsgáló bíróságtól.

A Hoff-féle malátagyártmányok gyógyhatása fejedelmektől elismerve és dicsérve, az orvosok ezreitől jönnek van találva.

Hoff János úr központi raktárának Bécsben

11. Kärtnerring.

Haslach 12. márcz. 1869. Malátakivonat egészségi sörének jó hatása felől, fivérem meggyógyítása által, újlag meggyőződém, én is hozzá foyamodom, mert remélem, hogy soványodásomat meggyógyítandja, s terhes közbűgésemtől megment. Niderleithinger Ernő, seborvos — Wallstat-herceg Blücher cukorgyára Staudingban, márcz. 11-én 1869. Kérek új küldeményt jeles és gyógyhatásának elismert malátakivonat — egészségi söréből. Wöllersdorf L. igazg. — Ó Feusége, Romániai I. Károly herceg 1869 márczius 11-én ezen egészségére oly jó hatással bíró malátakivonat egészségi sörből 100 palaczkot kapott. Metternich herceg Bécsben Párisba vitetett magának a feltűnőhatlan Hoff féle malátacukorkákából, mert ezekhez semmiféle párisi cikket sem hasonlíthatni. A modenai hercegnek, ki a malátakivonat — egészségi csokoláde élvezete után azt józire és győgyerőre nézve a legjeles bűnek találta, nagyobb mennyiséget kapott megrendelésre. A legtöbb európai udvarnál előszeretettel élvezik e gyártmányokat. Elismerik e gyártmányoknak az egészségre ható roppant értékét s Oettinger Wallerstein herceg mondá: „Emberi kötelességnek tartom a Hoff féle malátagyártmányok gyógyhatását, a szenvedő emberiség érdekében nyilvános tudomásra hozni.

Az egyedül valódi Hoff-féle malátakivonat-egészségi-sör, valamint a malátakivonat-egészségi-csokoláde és malátakivonat-cukorkák csak Bécsben Kärtnerring 11 sz. a. kaphatók.

Ára: malátakivonat-egészségi-sör üveggel és pakolással: 6 palaczk 3 frt 70 kr. 13 palaczk 7 frt, 28 palaczk 14 frt, 58 palaczk 27 frt 30 kr, 120 palaczk 55 frt, malátakivonat-egészségi-csokoláde Nro. 1, 1 font 2 frt 40 kr. Nro. 2, 1 font 1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen, 10 fontnál 1 1/2 font. Malátakivonat-egészségi-csokoládepor esesezők számára, pótléku az anyatej helyett 80 és 40 kr. Mell-malátakivonat-cukorkák 60 és 30 kr. Mind Bécsből számítva.

Raktár Kolozsvárt: Karvázy Gyula, Segesvárt: Teutsch J. B. uraknál.

Árak Kolozsvárt:

- 1 üveg malátakivonat — frt 65 kr.
1 font „ csokoláde Nro I. 2 frt 60 kr.
1 „ „ Nro II. 1 frt 80 kr.
1 csomag cukorkák — frt 35 kr.

Ezelőtt Csiky Testvérek.

1869-dik

évi töltésű, bel- és külföldi ásványos gyógyvizek

ismét érkeztek nagymennyiségben, s a legjutányosabb árban kaphatók felelőség mellett

CSIKY IMRE

fűszer-, festék- és anyagkereskedésben, Kolozsvárt. Kaphatók továbbá, nagy mennyiségben:

Olajbatört és víz-festékek
firneisz, bécsűj helyi-terpentin, angol- és porosz-butor, bőr, és kocsi-lack, tisztított
284 lámpa-olaj és petroleum. 5-*

Minden egyéb fűszernemű szintén jutányos árban.

Kolozsvárt.

Csiky Imre.

(301)

Orvostudor HOFFMANN

fehér növény-mell-szörpe

mell- és torok betegek számára.

Rég óta szenvedtem heves mell-fájdalomban, úgy hogy éjjel alig tudtam aludni, s naponta gyengébb lettem; sofiféle szert használtam ellene, de mind sikertelenül. Egy barátom tanácsára vettem néhány palaczk orvostudor Hoffmann-féle fehér növény-mell-szörpet, s lelkiismeretesen bizonyíthatom, hogy használata után bajomtól tökéletesen megmenekedtem, a miért is ezen kitűnő szert minden szenvedőnek a legmelegben ajánlíhatom. Ennyit az igazság érdekében.

Lipese, október 28-án, 1863.

(P. H.)

GEHRMANN ERNŐ, vendéglős.

Raktára van 2 frt, 1 frt és 50 kros palaczkokban:

Segesvárt: TEUTSCH J. B. uraknál.

(113)

19/6

(2-3)

POPP J. G. gyak. fogorvos urak

Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Nyolcz év óta használom önök

Anatherin-Szájvizét

s ez óta egyetlen egyszer sincs fogfájásom, pedig azelőtt folytonosan szenvedtem benne, ez legfényesebb bizonyítvány azon készítmény jóságára felől.

Magas ára dacára is nekem nélkülözhetlen, kérem tehát Önt, hogy nekem ismét 6 üveggel küldjön e jeles vizből, a mely még jobb volna, ha kevésbé vagyonszennedék is használhatnák.

Gyors megküldésére esedezővén, maradtam tisztelettel

FAERBER PÁL, földbirtokos, Budweis.

Egy palaczk ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. ért.

Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KARVÁZY J. Torádán: Wolff gyógyszerész. Dévcsén: Krémer Sámuel. Devón: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Polbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Vásárhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahán: Weisz gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézd-Vásárhelyt: Nagy Jakab. Bősörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N-Károlyban: Jelinek gyógyszer. Szinyer-Váralján: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zöhner, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvárt: Wagner könyvtáros. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nusbeck, Textoris G. M. Nyir-egyházán: Baesi B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balázsfalván: Fülöp és társa. N. Almáson: Beck M. Gy.-Sz.-Miklósán: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beeszi Em. Földédről: Temmer E. Bassoan: J. v. Müller, gyógyszerész.

283

19/6

2-25

EGGER TESTVEREK

Pesten, Dorottyauteza 4.

a „Magyar királyhoz“ czimzett szálloda mellett, Bécsben, Kärtnerring 2,

a legmagasabb árban vásárolnak régi pénzeket,

öságokat, müttárgyakat, mindenféle arany, ezüst czikkeket és ékszereket.

Stein János könyvkereskedésben kapható:

Törvénykezési munkák.

Az 1868-dik évi országgyűlés által érvényben hagyott Bélyeg- és Illetéki díjszabás,

az 1850-, 1862-, 1864- és 1868-ik években kelt törvényekben foglalt módosítások szerint.

Ára 80 kr.

1865/8-ki TÖRVÉNY-CZIKKEK

8-ad kiadás, csinos vászon kötésben 2 frt 80 kr. Zsebkidás vászon kötésben 2 frt 80 kr.

„ „ „ füzeve 2 „ — „

Magyarországi Törvények és Rendeleték tára.

2-dik folyam 1868. 2 kötet 5 frt 60 kr.

Magyarországi Rendeleték Tára.

Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 frt 10 kr.

Függelék,

a polgári törvénykezési rendtartáshoz.

A polgári törvénykezési rendtartás életbeléptetése, és az erre szükséges átmeneti intézkedések; a váltóvégrehajtások, a hitbizományok és a bírói ügyvitel tárgyában kiadott rendeletek. Ára 80 kr.

Jogtudományi szemle,

a m. kir. igazságügyminiszterium törvénykészítési osztályának rendes közlönye.

Egyes füzet ára — frt 50 kr. 1/2 évre 2 frt 50 kr. 1/2 évre 5 frt — kr.

Füvészszelencék pléhből

1 frt 30., 1 frt 50., 2 frt., 2 frt 50 kron.

Gőzben főtt gyümölcsök- és bárminek víz és légelleni lekötésére

a drága lantorna helyett a legbiztosabb, czélszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb

penész hártó pergamen papír

jött használatba:

Iskola Aapítvány Segesvárt: TEUTSCH J. B. uraknál.

291

3-3

Házeladás.

A bel-magyarutczában, az unitárius templom melletti 400 szám alatti emeletes-ház eladó. Értekeződni lehet Tauffer Károly „nagy pipa“ czimű vegyes kereskedésében Kolozsvárt.

298

2-3

ELADÓ

alóírtuln egy igen elegáns, ruganyos, már használt nyári Phaeton—kocsi, olcsó áron.

Egyszersmind tudatja alóírt, hogy mindenféle régi és használt butort jó feltételek mellett megvásárol.

ASPIS SAMU, Kolozsvárt.

(296)

(3-3)

Eladó szőlő.

A kolozsvári határon, hosszú henydelyben, 6 1/2 Catasralis hold területű egy tagban, 2 hold szőlőtől most nagy gyümölcsös, és törökbuzásból álló birtok f, hó június 25-én reggeli 9 órakor a hely színe a legtöbbet igérőnek, szabad kézből el fog adatni, addig is tekintetes Varsányi Pál urral, sertés piac melletti sikátorban, Torozskai háznál értekezhetni 428-dik számú háznál.

281

4-6

Eladó erdő.

Góf Wass Ádám tulajdonában lévő Czegei birtokának határan Kolozsvártól 5, Szamosújvártól 2 1/2 mérföld távolságra esináltt mellett, van 8000 szál vasút építési szükségletre alkalmas tölgyfa, melynek egy negyede 10, egy negyede 12, és fele 15 hüvelyk átmérőjű, hosszúsága 7-8 öl. Értekezhetni iránta a tulajdonossal. Utolsó posta Czege.

(294)

(3-3)

Egy gyógyszerész

segéd

azonnal vétetik föl a Sz.-Régenben lévő gyógyszerárba.

Czoppelt Frigyes, gyógyszerész.

277 Raktarak állíttatnak 3-12

Az ember legnagyobb ellensége a poloska!

Alóírt gyári czég, évek óta nagy gyártmányairól ismeretes levén, ajánlja a t. cz. közön ségnek, szálloda-tulajdonosoknak, intézeteknek, névelőeknek, laktanyáknak, kórházaknak, folyam- és tengeri hajózási vállalatoknak felülmúlhatlan poloskapasztító növény-esenciáját.

Bihari S. és társa

méregtelen, büstelen 500%-kal olcsóbb, mint más tünetrák. Olcsóságának köszönhetjük, hogy az orosz gőzhajótársulat Odessában, a Lloyd-társaság Triestben, a cs. kir. hajógyár Pórában és több es. kir. hadintézetek stb. vásárolták.

Árak: 1 üveg 1/2 mészely tartalommal 20 kr., 1/2 mészely 30 kr., 1/2 kupa 60 kr., 1/2 kupa 1 frt., 1/2 kupa 2 frt. egy veder, 40 kupás, 56 frt. 1/2 kupaál kevesebbet nem küldünk.

Pénzek és levelek egyedül a fórtárthoz Bécsben intézendők, Weihburggasse, im Gebäude der Gartenbau-Gesellschaft „zur rothon Fahne.“

Legújabb! Fém-rovarpusztító légnymatu-gép a rovarporknak a hasadékokba s általában lyukakba könnyen behatására, mely meglepőleg működik. 1 drb valódi persarovarporkotólve csak 40 kr., 1 pakét antóítottára csak csak 10 kr. fontszáma 1 frt. 70 kr.

Elárusítók engedményt kapnak.

278

3-6

Jó és olcsó porcellán.

Porcellán asztali-edény, 6 személyre, 40 drb. rendes alak és festés 8 1/2, 10, 11 frt.

dto. 6 személyre, divatos alak, 12, 13, 14 frt. dto. Reczés, 6 személyre, 15, 18, 20, 40 frt. dto. Pakolás 1 frt 20, 1 frt 60.

Asztali teríték 12 személyre, 81 drb. 20, 30, 40 — 10 frt.

Thea- vagy kávé-teríték 3 1/2, 4, 5, 6, 10, 30 ft. Csinos ajándék-tárgyak, 20, 40, 80 król 10 frtig. Jeles porcellán-tapas, 1 üveg 4r 25 kr. Pakolás 10 kr. Kitűnő tisztító por 1 pakét 10 kr. Pakolás 10 kr. POY S-né, Bécsben, Stadt Naglergasse Nro. 9. Megrendelések utánvétel mellett.